

ДОНЦОВА Т.А.
студентка, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»
МЕЛЬКО Л.Ф.
к.пед.н., доцент, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ІСТОРИЧНОГО ЦЕНТРУ ЛЬВОВА ЯК ПОПУЛЯРНОГО ТУРИСТИЧНОГО ЦЕНТРУ

Львів – це місто з багатовіковою історією, архітектурне обличчя якого формувалося впродовж століть. Історико-культурна спадщина, гастрономічні традиції, популярні фестивалі, ярмарки, привітні мешканці, розвинута інфраструктура сформували свій неповторний туристичний образ. На сьогодні – це популярний туристичний центр, який щороку відвідує понад 2 млн. осіб.

Згідно з офіційними статистичними даними у 2018 році місто відвідали 2,2 млн. туристів. За підсумками звітності першого півріччя 2019 року Львів відвідало 1,2 млн. осіб, що на 16,5% більше, у порівнянні з першим півріччям минулого року. Туристичний збір за перших 6 місяців 2019 року становить 3,3 млн. грн. Середні витрати туриста за 1 день складають – 77 € [1].

Львів, як туристичний центр, входить до рейтингів популярних інформаційних туристичних видань та порталів. Пропонуємо розглянути деякі з них (табл. 1).

Таблиця 1

Львів у списку туристичних рейтингів

Інформаційний портал, видання	Назва рейтингу, місце
Британська міжнародна компанія Euromonitor	Світовий рейтинг «Топ-100 найпопулярніших туристичних міст» 2018 року. Львів – 80 місце у рейтингу
Британські сервіси Airbnb та Post Office Travel Money	Спільний рейтинг найпопулярніших європейських міст для проведення вікенду (серед користувачів portalу). Львів – 1 місце як найпопулярніше та найдешевше для подорожі
CNN	«Топ-11 туристичних місць України». Львів – перше місце
Zruchno.Travel	Список «10 найбільш туристичних міст України» за підсумками 2018 року». Львів – гастрономічна столиця

Виділимо чинники, які сприяють розвитку міста як найпопулярнішого туристичного центру України, серед яких:

- 1) потужний туристично-ресурсний потенціал (історико-культурна спадщина, гастрономічні традиції, численні події та фестивалі та ін.);
- 2) традиції гостинності, налагоджена сфера обслуговування;
- 3) прикордонне положення з Європою, що сприяє активному залученню європейських туристів;
- 4) діяльність органів місцевого самоврядування та туристичних організацій щодо розвитку туризму.

Серед чинників, які сприяють формуванню образу неповторної туристичної столиці – «Ансамбль історичного центру Львова» (XIII-XVIII ст.), який внесено до Списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО наприкінці 1998 року.

Історичний центр Львова складається з декількох частин, які репрезентують історичні етапи формування міста: 1) Високий замок і Підзамче; 2) Середмістя; 3) Ансамбль Собору Святого Юра. Надзвичайно цінними архітектурними ансамблями та пам'ятниками є: Площа Ринок (XV-XIX ст.), вулиці Вірменська (XIV-XIX ст.) та Руська, Успенська церква (XVI-XVII ст.), Святоюрський (XVII ст.) та Вірменський (XIV-XVIII ст.) собори, Домініканський костел (XVIII ст.), театр Крушельницької та ін. [2, 3].

Внесення до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО відбулось за двома критеріями: 1) критерій «іі»: Львів є видатним прикладом синтезу архітектурних і художніх традицій Східної Європи та Італії і Німеччини, завдяки своїй міській забудові та архітектурі; це унікальний зразок містобудівельного середовища, осередок архітектурно-мистецьких шедеврів найвищої якості, що зумовлено поєднанням стилів та традицій місцевої, східної та західноєвропейської архітектури; 2) критерій «v»: політична і торгівельна роль Львова завжди притягувала певну кількість етнічних груп з різноманітними культурними і релігійними традиціями, які створювали різноманітні але взаємопов'язані громади міста, доказом чого завжди був і є міський архітектурний ландшафт [2, 3].

Площа буферної зони об'єкта Спадщини ЮНЕСКО визначена межами історичного ареалу і складає понад 2000 га. Управління та збереження об'єкта здійснюється на основі стратегічних планів розвитку міста та, на місцевому рівні, щорічних планів реставрації пам'яток, благоустрою територій та реконструкції інженерних мереж об'єкта [2].

Проте актуальним залишається питання щодо збереження історичного центру Львова. Виділимо основні проблеми: 1) відсутність балансу між збереженням історичної частини та розвитком туризму; 2) неконтрольована забудова та реставрація; 3) невідповідність інфраструктури значним потокам туристів; 4) недостатнє фінансування з боку держави та ін.

Однією із основних проблем збереження історичної частини Львова є втрачання «історичного образу місцевості» та перетворення історичного центру у «туристичну Мекку». Центр перезавантажений туристами, тому туристичний бізнес, розвиваючись, витісняє мешканців в інші райони, враховуючи несприятливу екологічну ситуацію (наприклад, загазованість, шум тощо). Відбувається величезне навантаження на інфраструктуру, центр переповнений автомобільним транспортом, не вистачає місць для паркування. Відбувається забудова буферної зони без узгодження з усіма відповідними державними органами. Псується архітектурне обличчя міста під час реконструкції будівель. Проблемним стало питання захисту реставрованого майна від вандалів [4,5].

Слід зазначити, що проблеми міста влада та мешканці намагаються вирішувати. Насамперед, у тому, що Львів найбільше туристичне місто України – заслуга, насамперед, його мешканців та органів місцевого самоврядування.

На сьогодні розвиток Львова регулюється відповідними документами органів місцевого самоврядування, серед яких: «Комплексна стратегія розвитку Львова» (2012-2025). Туризмом опікуються Управління туризму Львівської міської ради та Львівське комунальне підприємство «Центр розвитку туризму м. Львова», одними із основним завдань яких є: створення умов для всебічного розвитку туризму у місті, підвищення рівня його туристичної привабливості, отримання прибутку та покращення соціально-економічного розвитку міста через впорядкування і розвиток туристичної діяльності як пріоритетного виду економічної діяльності та ін. [6].

Аналіз величезної кількості заходів, втілених проєктів дозволяє констатувати факт потужного розвитку туризму, що може бути прикладом для інших міст, у т.ч. у вирішенні проблем та сучасних викликів.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Львівської міської ради / Новини / Туризм. URL: <https://city-adm.lviv.ua/news/tourism/270389-za-pershe-pivrichchia-kilkist-turystiv-u-lvovi-zrosla-na-16-5protsent> (дата звернення: 02.11.2019).
2. Ансамбль історичного центру Львова. URL: http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245264259&cat_id=245264015 (дата звернення: 01.11.2019).
3. Львів у UNESCO. URL: <https://lviv.travel/ua/news/unesco> (дата звернення: 02.11.2019).
4. Конфліктні будівництва у Львові. URL: https://zaxid.net/konfliktna_zabudova_tag52314/ (дата звернення: 02.11.2019).
5. 10 проблем центру міста, які потрібно розв'язати щоби Львів не втратив обличчя. URL: http://tvoemisto.tv/exclusive/10_problem_tsentru_mista_yaki_treba_rozvyazaty_shchoby_lviv_ne_vtratyv_oblychchya_90978.html (дата звернення: 02.11.2019).
6. Офіційний сайт Управління туризму Львівської міської ради URL: <https://city-adm.lviv.ua/lmr/office/upravlinnia-turyzmu>